

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Mands Minde 1788-1838. Foredrag over det sidste halve Aarhundredes Historie

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 487. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1838_599-txt-shoot-idm14141/facsimile.pdf (tilgået 08. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

standens Opkomst og den fri Folkestemmes Udvikling er Tidens sande Tarv, alle andre Landes store Savn, eller saa' fejl, naar jeg fandt, at begge Dele skyldes i Danmark Frederik den sjette; men det sidste er jo en vitterlig Kjendsgjerning, og det første, skulde jeg mene, er en urokkelig Sandhed. Indsluttedes derfor end vor gamle Konges hele Historie i de Ord, at hans første Daad var Stavsbaandets Løsning, og hans sidste det fri Folkeraads Oprettelse, hvilken samtidig Fyrste skulde da ikke misunde ham saa priseligt et Eftermæle, baade hvor Kongehjærter vejes i den store Fader-Haand, og hvor de mindes af barnlige Sjæle! Men nu véd vi alle, at Kongens gode Gjerninger var mangfoldige, og saa vist som Forsynet nu vil lægge Aar til hans Alder, er jeg sikker nok paa, vi har endnu ingenlunde set alle hans gode Gjerninger, kan lettelig blive Vidner til mer end én, der fortjener at sættes ved Siden, om ikke ad den sidste, saa dog ad den første.

Og hvem i Danmark har endelig vel mere Kald til at prise Kongen og fortælle hans gode Gjerninger, end jeg? Jeg mener virkelig: slet ingen. Vist nok har jeg som Borger snarere vandret paa Torne end danset paa Roser; men just derfor er det mærkværdigt, naar jeg priser Kongen, og jeg skylder ikke blot Majestæten det Vidnesbyrd, at han er saa uskyldig i min Modgang, som nogen Konge kan være, men jeg burde ikke ænse, om jeg rev mine Fingre til Blods, naar jeg kunde faste en Rose paa den Torne-Krone, han alt i en Menneske-Alder saa mandig, saa majestætisk og dog saa ydmyg bar. Thi blev jeg ikke et Offer for egen og andres Fejl og for det gamle Kaus i vore Hjørner og vore Indretninger, nedsank jeg hverken i mistroelig Afmagt eller flygtede over Havet fra den tornestredte Bane, som her var var min uundgaaelige Lød, men holdt jeg nd, til Taagen slog op og Vejen jævnedes, saa jeg nu staar her, hvor jeg sætter min Fod med den største Tilfredshed og de lysteste Udsigter, maaské nogen

Skjald eller Vidskabsmand har nydt i min Alder, — da skylder jeg, næst Kongernes Konge, vor livsalige Drot min Taksigelse, fordi hans Naade baade i Lys og i Len, baade tidlig og silde, trods mange Hindringer, trods alle mine Misgreb og al min Miskjendelse, har understøttet, opmuntret og styrket mig; saa har jeg været eller kan jeg werde mit Fæderneland til mindste Ære, Gavn og Glæde, da skal Fædernelandet en Gang ogsaa takke Kong Frederik den sjette for mig.

Dog, først og sidst skal Danmark takke ham for den fri Folke-Stemme, ligesom han med sin Stamfader Frederik den tredje takkede og takker sit Folk for Enevoldsmagten, der gav ham den Frihed, Kongen, for at virke med Lyst og Held i sin Kreds, nødvendig maa have: den Myndighed, der satte ham i Stand til at nedbryde de skadelige Privilegier, der satte ham i Stand til at løse Bondens Lænker og Folkets Tungebaand, satte ham i Stand til at oprette et Folkeraad, der kun ved en Sprogfejl kaldes raadgivende Stænder, da der hverken findes Adelsstand, Præstestand, Borger- eller Bondestand, men kun Kongens og Folkets Fuldmægtige, som raadslaa om det almindelige bedste, uden at nogen tør sige, at Enkeltmands eller nogen Klases særegne Fordel, i Strid med det, skal tages i Betragtning. Og, m. H., til at beundre den fri Folke-Stemme, der nu hæver, udvikler og klarer sig i Roskild og Viborg, til at prise den Enevoldskonge, der fremkaldte, og til at lykønske det Folk, der vandt den, dertil kan heller ingen have mere Kald end jeg, da næppe nogen for Øjeblikket skatter den højere, netop som den er, og jeg dog netop var iblandt dem, der ansaa Folkeraadets Oprettelse for et særgeligt Misgreb, og overbevistes først om min Forblindelse, da det traadte i Kraft.

Begge Dele skylder jeg imidlertid baade Sagen og mig selv lidt nærmere at oplyse; thi det er visselig ikke saaledes at forstaa, og jeg nogen Sinde har ansét den fri

